

NOVA UNIVERSITY

NOVA SCHOOL OF BUSINESS AND ECONOMICS

II INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**THE MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT
OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY**

June 29th, 2018

Proceedings of the Conference

Part I

**Lisbon, Portugal
2018**

Organising Committee

Traça Daniel	Professor, Ph.D in Economics, Dean at Nova School of Business and Economics, Universidade Nova, Lisbon, Portugal;
Hélder Ferreira Vasconcelos	Professor, Dr. of Economics, NOVA School of Business and Economics, Lisbon, Portugal;
Bogoyavlenska Yuliya	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Department of Personnel Management and Labour Economics Zhytomyr State Technological University, Ukraine;
Martina Diesener	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Economics and Management Science, Universitat Leipzig, Germany;
Natia Gogolauri	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Business Sul Khan-Saba Orbeliani Teaching University, Georgia;
Pilelienė Lina	Dr. of Management and Administration, Associate Professor of Marketing, Department of Marketing, Vytautas Magnus University, Lithuania;
Shaposhnykov Kostyantyn	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;
Yuliana Dragalin	Ph.D, Dr. of Economics, As. Professor, Dean of Faculty of Economic Sciences, Free International University, Moldova.

II International Scientific Conference The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility, Part I, June 29th, 2018. Lisbon, Portugal.
140 pages.

CONTENTS

ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY

Березянюк Т. В. ОНТОЛОГІЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ГЕНЕЗА ТА НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	1
Виноградчий В. І. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ РЕГІОНУ ЯК «ЕКОНОМІЧНЕ ЯВИЩЕ»	5
Ковтун В. П. ПЕРЕДУМОВИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	8
Chyrak I. M. THE MACROECONOMIC AND MACROFINANCIAL INSTABILITY IN THEORIES OF ECONOMIC GROWTH	11

CURRENT INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS IN SOCIAL RESPONSIBILITY CONTEXT

Бабанська О. В. ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	14
Ballack E. INSTITUTIONAL FACTORS OF INTEGRATION INTERACTION BETWEEN MEMBER STATES OF INTEGRATION GROUPS OF THE ARAB REGION	16
Цибуляк А. Г. ПРІОРИТЕТИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ	19
Chuzhykov A. V. SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE GLOBAL MEDIA BUSINESS	22
Shymanska K. V. MIGRATION OF HIGHLY SKILLED WORKERS AND COUNTRIES' READINESS FOR THE FUTURE	24

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF NATIONAL ECONOMY, THE SOCIAL RESPONSIBILITY OF NATIONAL MODELS OF ECONOMIC SYSTEMS

Бойко В. С. УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ	27
Довбенко Т. О., Довбенко В. С. ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ.....	30
Ємцев В. І., Ємцева Г. Ф. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗРОСТАННЯ ОБСЯГІВ ЕКСПОРТУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	33

Клочко Т. А. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ НА ОСНОВІ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ	36
Ложачевська О. М., Григоренко Р. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВТОСЕРВІСУ	39
Манзій О. П. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	42
Мариненко В. О. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ДОХОДІВ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	44
Мороз О. В., Благодир Л. М., Філатова Л. С. КОНЦЕПТИ РИНКУ І КОНКУРЕНЦІЇ В СОЦІОЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	47
Письменна О. Б. ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА – ЗАПОРУКА НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	50
Стройко Т. В., Рехтега О. М., Рехтега І. І. АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЛОКАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	53
Фатюха Н. Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ	56
Cisko L. ECONOMIC VIEW ON PHENOMENON CALLED CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	58
Шедяков В. Е. СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧЕСКИЕ ИНСТИТУТЫ КАК ФАКТОР МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	61
BUSINESS, TRADE AND BUSINESS CULTURE IN SOCIAL RESPONSIBILITY CONTEXT	
Андрющенко К. А. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЗНАННЯ ГЕНДЕРНИХ АСПЕКТІВ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ	65
Германюк Н. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ	67
Дубіщев В. П., Григор'єва О. В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ МІСТ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	70
Parkhaieva N. V. THE SYSTEM OF SELLING GOODS IN THE FMCG SEGMENT IN THE UKRAINIAN MARKET	73
Решетило В. П., Можайкіна Н. В. МЕНТАЛІТЕТ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ	74

Чичуліна К. В. НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ У МЕБЛЕВІЙ ІНДУСТРІЇ.....	77
Sharosnnykov K. S. FEATURES OF FOOD INDUSTRY DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	81

BUSINESS ECONOMICS AND CORPORATE GOVERNANCE: ISSUES COMPETITIVENESS IN THE SOCIAL RESPONSIBILITY CONDITIONS

Васюткіна Н. В., Кондратюк О. І. РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ – ШЛЯХ ДО ЗРОСТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯННОЇ ЕКОНОМІКИ	84
Верескля М. Р., Михаліцька Н. Я. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	87
Vovk O. V., Zahoretska O. Ya., Lesyk L. I. WASTE UTILIZATION MONITORING. UKRAINIAN EXPERIENCE BASED ON CIRCULAR ECONOMY.....	90
Гриценко С. І. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	93
Kubareva I. V., Maliarchuk O. H., Pohuda N. V. LEADERSHIP AND EFFECTIVE COST MANAGEMENT AS THE COMPONENTS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	936
Дарчук В. Г., Згурська О. М., Литвинова О. В. ПОЗИЦІОНУВАННЯ РОЗРОБНИКІВ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З УКРАЇНСЬКИМ КОРИННЯМ НА СВІТОВИХ РИНКАХ ІТ РІШЕНЬ	99
Маказан Е. В. ИССЛЕДОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ КОРПОРАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ ПРЕДПРИЯТИЙ НА НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА.....	102
Маруненко N. Yu. BUSINESS ACTIVITY IMPACT ON SOCIETY, ENVIRONMENT AND ECONOMY	105
Поляков П. А. ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРЮЮЧОГО СУБ'ЄКТА.....	106
Россинская Л. В. ОСОБЕННОСТИ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА В СИСТЕМЕ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ.....	109
Семененко Т. М. ОПТИМІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	113
Сінческул І. Л., Димченко О. В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА: КОНКУРЕНЦІЯ ТА СТЕЙКХОЛДЕРИ.....	115
Філіпішина Л. М., Богаченко С. Ю. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК СКЛАДОВОЇ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ	117

SOCIAL AND RESPONSIBLE MANAGEMENT OF HUMAN CAPITAL FORMATION

Zhanabay Beksary

ANALYSIS OF CORPORATE CULTURE IMPACTING OVERALL PERFORMANCE..... 121

Zhuravlova Yu. O.

«EUROPE-2020» STRATEGY AS AN IMPORTANT PRIORITY
OF ECONOMIC DEVELOPMENT 125

Олійник О. С.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА..... 128

Polous O. V.

FEATURES OF THE USING REFRAMING IN THE MANAGEMENT
OF HUMAN CAPITAL OF THE ENTERPRISES IN AVIATION SECTOR 131

ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY

Березянюк Т. В., д.е.н., доцент,
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна

ОНТОЛОГІЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ГЕНЕЗА ТА НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Пошук оптимальної структури суспільства, ефективних засобів розвитку, оптимальної політичної та соціально-економічної конструкції світо устрою відбувається на протязі усього існування людства.

Теоретики та політики визнають, що поки що ідеальної системи не винайдено. Проте в ринково розвиненому світі склались дві системи впливу на складові внутрішнього та зовнішнього суспільства: ринкова фінансова та соціалізована регуляторна, виразниками якої є відповідно США та Європа.

Довгі роки у ринковій економічній науці домінуючим теоретико-методологічним підходом були неокласичні теорії ліберального капіталізму, маржиналізму та мейнстріму. Засобом управління світовим ринковим господарством стала маніпулятивна економіка, а її головний інструмент: кредитні дефолтні свопи, за висловом Уоррена Баффета – «зброєю масового знищення» [1].

Європейський контекст інституціональної теорії вважається можливим рішенням для оновлення ринкового устрою та подолання наслідків світової ринкової кризи. Інституціональна економіка як сучасний напрямок економічної теорії виникла у наслідок неспроможності класичної та неокласичної теорії пояснити складні процеси, які відбуваються у постіндустріальних та трансформаційних країнах.

Принциповим для обрання напряму людського розвитку у світовому контексті ми вважаємо 3 наступні події, які за своїм змістом є усвідомленням та офіційним визнанням нагальної та невідкладної потреби визначення узгодженого та прийнятого усім людством напряму спільного розвитку:

1. 1992 р. – концепція сталого розвитку, що було зафіксовано в документі «Порядок дня на XXI століття» в Ріо-де-Жанейро на Всесвітній Конференції ООН [28]: «Концепція сталого розвитку економіки визнана світовою спільнотою народів домінантною ідеологією розвитку людської цивілізації у XXI ст., стратегічним напрямом забезпечення матеріального, соціального і духовного прогресу суспільства».

Кодексом поведінки держав визначена необхідність розробки національної стратегії та сталого розвитку. Концепція сталого розвитку є результатом поєднання трьох напрямків: екологічного, економічного та соціального.

Держава повинна здійснювати суттєві кроки для визнання ринкової рівноправності особистих селянських господарств, трансформованих у сімейне фермерство та для соціальної справедливості до сільського населення.

Література:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств: Проекту Закону України від 24.05.2017 № 6490 / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61865.
2. Про єдиний податок для членів особистого селянського господарства: Проект Закону України від 15.04.2009 № 4369 / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF3DD00A.html.
3. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 № 742-IV / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/742-15>.
4. Статистичний збірник «Україна у цифрах у 2016 році» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm.

Мороз О. В., д.е.н., професор,

Благодир Л. М., к.е.н.,

Філатова Л. С., асистент,

Вінницький національний технічний університет

м. Вінниця, Україна

КОНЦЕПТИ РИНКУ І КОНКУРЕНЦІЇ В СОЦІОЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Поняття «конкуренція» і «риннок» надзвичайно часто використовуються як в науковій літературі, так і в практичній діяльності суб'єктів господарювання. Разом з тим різноманіття напрямків і шкіл економічної думки неминує породжує множину способів концептуалізації економічної дійсності. Як результат, в рамках однієї предметної області існує кілька різних, а іноді й таких, що суперечать одне одному трактувань економічних категорій, які виражаються однаковими термінами, але використовуються різними економічними школами. Плюралізм точок зору щодо природи ринку і конкуренції є результатом того, що ці економічні феномени є складними за своєю природою.

Разом з тим економічний мейнстрім в рамках неокласичного підходу допускає за визначенням [1] деяке змішування понять ринку і конкуренції, в результаті якого ринок є комплементарним поняттям по відношенню до конкуренції. В свою чергу, як зазначається [2] це породжує плутанину між економічною ефективністю як результатом роботи ринку і конкуренцією як діловою поведінкою.

Ринок як особлива форма господарювання має чіткі критерії, які дозволяють виокремити його серед інших форм господарювання, а саме:

- 1) ринок – особлива форма обміну;
- 2) систематичність і регулярність обміну благами, які вироблені для продажу;
- 3) взаємовигідність обміну, прагнення учасників до еквівалентності обмінюваних благ;
- 4) добровільність обміну, відсутність в ньому примусу;
- 5) наявність змагальнісного, тобто конкурентного порядку, конкуренції з приводу умов такого обміну.

Як бачимо, конкуренція є критеріальною ознакою ринку як специфічної форми господарювання. Тобто, ринок є ширшим поняттям, ніж конкуренція.

Разом з тим в роботі [3] доведено що конкуренція як системне багаторівневе явище, проявляється на макро-, мезо-, мікро-, нанорівнях. На макрорівні (економіка в цілому) конкуренція постає як принцип функціонування ринкового господарства, на мезорівні (окрема галузь) – як механізм взаємодії агентів ринкової економіки, на мікрорівні (продуктовий ринок) – як спосіб досягнення економічних цілей, на нанорівні – як спосіб завоювання конкурентних переваг. Кожен рівень цієї системи є формою існування конкуренції, певною підсистемою, яка забезпечує реалізацію одного з функціональних призначень конкуренції.

Розглянемо підходи до тлумачення сутності ринку в рамках економічної соціології.

В рамках організаційно-екологічного підходу М. Хеннана і Дж. Фрімена [4] ринок розглядається як сфера природного відбору. На ринку конкурують не окремі фірми, а популяції фірм зі схожими організаційними формами, які займають відповідні ринкові ніші. Для організацій притаманною є сильна структурна інерція, яка, з одного боку, їх стабілізує, надає стійкості, але разом з тим знижує їх адаптаційні можливості в умовах мінливого зовнішнього середовища. При цьому оновлення організаційних форм відбувається не за рахунок перебудови існуючих форм, а в результаті витіснення старих форм новими. Як наслідок, виживають найбільш пристосовані організаційні форми, а менш пристосовані зникають.

Мережевий підхід Х. Уайта [5] розглядає ринок як переплетення соціальних мереж, тобто стійких і селективних зв'язків. Ринки різняться саме за цією структурою мереж, а не за якісними характеристиками фірм-учасниць. В цьому випадку ринок постає як процес підтримки соціальних зв'язків, а не суперництво автономних учасників. Конкуренти спостерігають один за одним, обмінюються інформацією, враховують дії один одного і є включеними в соціальні зв'язки.

Інституціональний підхід Дж. Ходжсона [6] передбачає встановлення певних конвенціональних правил на ринку, яких свідомо дотримуються його учасники. Ці правила сприяють стабілізації ринку і створюють для нього гнучкі межі. А в середньо- і довгостроковому періоді роблять можливим існування конкуренції на ринку. Тобто, щоб підтримувати суперництво на ринку, конкуренти спільно розробляють фундаментальні правила конкуренції.

Політико-культурний (владний) підхід за Н. Флігстіном [7] трактує стабільний ринок як ринок, на якому ідентичність і статусна ієрархія

домінуючих фірм і фірм-претендентів добре відомі, а концепція контролю за діями фірм добровільно підтримується усіма учасниками. Ринок постає як процес відтворення цієї владної ієрархії, коли провідні учасники ринку намагаються контролювати конкурентну ситуацію, виробляти і підтримувати правила поведінки на ринку.

Ринок з точки зору соціокультурного підходу Д. Слейтера [8] є сферою символічної боротьби. Тобто, щоб завоювати і розширити ринкову нішу, фірми можуть не тільки знижувати витрати і ціни за рахунок ефекту масштабу виробництва і підвищення продуктивності, але і шляхом підвищення якості або введення нового продукту. Конкурувати можна за допомогою символічного позиціонування продукту, або всієї фірми. При цьому конкуренти намагаються диференціюватися один від одного, а не тільки вести між собою цінові війни. Як засоби індивідуалізації використовують торгові марки або розкручені бренди, які асоціюються із символічними образами певних стилів споживання. Тобто ринок перетворюється на сферу символічної боротьби. Він є сегментованим за типом продуктів, послуг, способів їх просування, характером фірм-учасниць. А зайняття та утримання ринкових ніш відбувається за допомогою засобів індивідуалізації – формально зареєстрованих товарних знаків, брендів, пов'язаних з певними стилями споживання.

Отже, враховуючи описані підходи до тлумачення ринку, а також критеріальні його ознаки як особливої форми господарювання, найбільш повним визначенням ринку, на нашу думку, є наступне узагальнене визначення, запропоноване автором [9]: ринок – система регулярного, здебільшого грошового, взаємовигідного, добровільного, конкурентного обміну благами, де дії його учасників регулюються, окрім цін, їх структурними зв'язками, інституціональними формами, владними ієрархіями і культурними конструктами.

Конкуренція постає як змагання на ринку, де кожен учасник намагається досягти найкращого для себе результату, але при цьому дотримуючись правил і узгоджуючи свою стратегію зі стратегіями інших учасників ринку.

Література:

1. Стиглер Дж. Совершенная конкуренция: исторический ракурс / Дж. Стиглер // Теория фирмы / сост. В. М. Гальперин. – СПб.: Эконом. школа, 1995. – Разд. 3. – С. 299-328. – (Вехи экономической мысли; вып. 2).
2. McNulty P.J. Economic Theory and the Meaning of Competition / P.J. McNulty // The Quarterly Journal of Economics. – 1968. – Vol. 82, № 4. – P. 639-656.
3. Тарануха Ю.В. Конкуренция: система и процесс / Тарануха Юрий Васильевич. – М.: «ДиС». – 2012. – 672 с.
4. Хэннан М. Популяционная экология организаций / М. Хэннан, Дж. Фримен // Экономическая социология. – 2013. – Т. 14. № 2. Март. – С. 42-72.
5. White, Harrison C. Markets from Networks: Socioeconomic Models of Production / Harrison C. White. – Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2002. – 389 pp.
6. Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты. Манифест современной институциональной экономической теории / Дж. Ходжсон – М.: Изд-во «Дело», 2003. – 464 с.

7. Флигстин Н. Архитектура рынков: экономическая социология капиталистических обществ XXI века [Текст] / пер. с англ. А. А. Куракина; под науч. ред. В. В. Радаева; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. – 392 с.

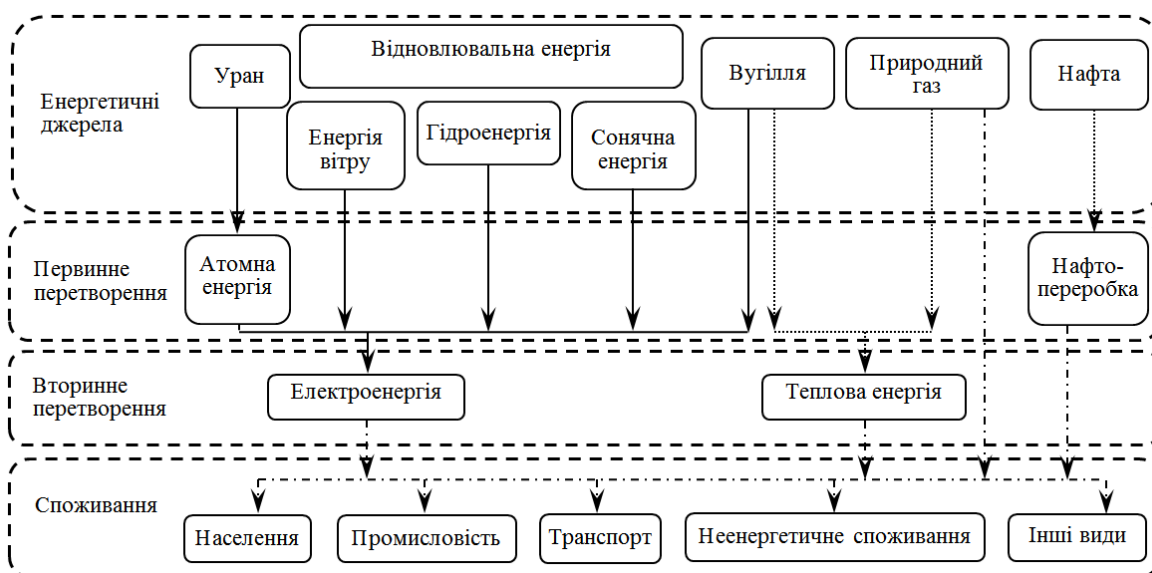
8. Слейтер Д. Забирая рынок у экономистов / Д. Слейтер // Экономическая социология. – 2008. – Т. 9. № 2. Март 2008 – С. 29-45.

9. Радаев В. В. Что такое рынок: экономико-социологический поход / В. В. Радаев // Общественные науки и современность. – 2007. – № 3. – С. 115-127.

Письменна О. Б., к.е.н.,
Державне підприємство
«Східний гірничо-збагачувальний комбінат»
м. Жовті Води, Україна

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА – ЗАПОРУКА НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Політична нестабільність змушує країни шукати шляхи подолання власної енергетичної залежності. Енергетична безпека, що є першоумовою розвитку країни, набуває пріоритетного значення на державному рівні. Основними енергетичними джерелами в Україні є: вугілля, природний газ, уран, нафта та відновлювальні джерела (енергія вітру, гідроенергія, сонячна енергія) (рис. 1)

Рис. 1. Енергетичні джерела України та процес їх перетворення

Аналіз структури споживання енергії свідчить, що найбільша питома вага належить вугіллю (близько 32,5% в 2016 році), на другому та третьому місцях, за рівнем споживання, природний газ та атомне паливо – 28% та 23,3%, відповідно. Найменша питома вага припадає на відновлювальну енергію